

Expunere de Motive

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru aderarea României la Convenția privind protecția internațională a adulților, adoptată la Haga, la 13 ianuarie 2000

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului actului normativ

Inițiativă legislativă a Guvernului României

2.2. Descrierea situației actuale

Subiectul protecției adulților vulnerabili a fost abordat în reuniunea Consiliul JAI din 29 ianuarie 2021, în care s-a discutat oportunitatea aderării Statelor Membre ale UE la Convenția de la Haga din 13 ianuarie 2000 privind protecția internațională a adulților, și în reuniunea Consiliului JAI din 7 iunie 2021, în cadrul căreia s-au aprobat concluziile Consiliului privind protecția adulților vulnerabili în întreaga Uniune Europeană, prin care Statele Membre ale Uniunii Europene au fost invitate să intensifice consultările interne cu privire la o posibilă aderare la Convenție.

Subiectul a revenit pe agenda Consiliului JAI din 13 iulie 2022, în cadrul căruia au fost abordate unele din provocările cu care se confruntă în prezent Uniunea Europeană, generate de pandemie și de conflictele armate la nivel regional.

Astfel, protecția adulților vulnerabili este o temă care va domina agenda europeană în viitoarele luni, având în vedere creșterea substanțială a duratei de viață în UE și aflulul de refugiați, printre care se află și persoane adulte care au nevoie de protecție. De interes pentru Statele Membre este îmbunătățirea cooperării administrative și judiciare în vederea instituirii și executării măsurilor de protecție a persoanei și a bunurilor persoanelor adulte vulnerabile, iar un instrument foarte util în acest sens este Convenția de la Haga din 13 ianuarie 2000 privind protecția internațională a adulților, care se aplică în relațiile dintre 10 State Membre ale UE.

2.3. Schimbări preconizate

Convenția privind protecția internațională a adulților relevă faptul că domeniul de aplicare al acesteia îl constituie protecția adulților care, din cauza unor deficiențe sau a unei insuficiențe a capacităților personale, nu sunt în măsură să își protejeze interesele.

Convenția cuprinde următoarele șapte capitole: Domeniul de aplicare al Convenției; Competența; Legea aplicabilă; Recunoașterea și executarea; Cooperarea; Dispoziții generale; Dispoziții finale.

Capitolul I (articolele 1-4) definește obiectul Convenției și persoanele cărora li se aplică aceasta, oferă o enumerare cu titlu ilustrativ, dar destul de completă a măsurilor de protecție care intră în domeniul de aplicare al Convenției și indică, în mod exhaustiv, aspectele excluse din domeniul de aplicare al Convenției.

Capitolul II (articolele 5-12) abordează într-un mod complex conflictul de competență între autoritățile din state diferite în ceea ce privește adoptarea de măsuri de protecție a persoanei sau

a bunurilor adultului vulnerabil. Deși este, fără îndoială, de dorit ca protecția adultului să fie asigurată de autoritățile statului în care acesta își are reședința obișnuită, trebuie să se țină cont, de asemenea, de faptul că adultul, spre deosebire de minorul care face obiectul unui litigiu între părinți, nu este, în majoritatea cazurilor, miza unei lupte între persoane care doresc să exercite protecție asupra acestuia. Astfel, este recomandabil să nu se pună prea multe piedici bunăvoinței oricărei persoane care ar fi dispusă să își asume această obligație. În cazul în care o astfel de persoană nu locuiește în același stat cu adultul care necesită protecție, ar părea oportun ca aceasta să aibă posibilitatea de a sesiza autoritățile cele mai apropiate de reședința sa și nu să fie obligată să întreprindă acțiuni în statul, poate îndepărtat, în care adultul își are reședința obișnuită. De asemenea, o competență exclusivă a autorităților statului în care adultul își are reședința obișnuită ar putea reprezenta o amenințare la adresa libertății individuale a acestuia, în special în cazul în care adultul nu și-a ales el însuși reședința obișnuită. Această considerație este un argument în favoarea admiterii unei competențe concurente, cel puțin pentru autoritățile din statul de cetățenie al adultului. În timp ce articolul 5 menține competența principală a autorităților din statul în care adultul își are reședința obișnuită, articolul 7 atribuie o competență concurentă, deși subordonată, autorităților statului al cărui cetățean este adultul. Articolul 8 permite, de asemenea, autorităților din statul în care adultul își are reședința obișnuită să solicite, în interesul adultului, autorităților din alte state să ia măsuri de protecție. Articolul 9 atribuie o competență concurentă subsidiară autorităților statului în care se află bunurile adultului. Articolele 10 și 11 atribuie autorităților din fiecare stat contractant pe al cărui teritoriu se află adultul sau bunurile acestuia competența de a lua măsurile necesare de protecție în cazuri de urgență.

Capitolul III privind legea aplicabilă (articolele 13-21) aplică principiul conform căruia fiecare autoritate care ia o măsură de protecție aplică propriile legi interne (articolul 13). De asemenea, acesta stabilește legea aplicabilă atribuțiilor de reprezentare conferite de către un adult pentru a fi exercitate în momentul în care acesta nu va fi în măsură să își protejeze propriile interese (articolul 15).

Capitolul IV (articolele 22-27) reglementează în detaliu recunoașterea și executarea într-un stat contractant a măsurilor de protecție adoptate într-un alt stat contractant. Acesta face o distincție clară între recunoașterea, încuviințarea executării sau înregistrarea în vederea executării și executarea efectivă.

Capitolul V (articolele 28-37) instituie un mecanism de cooperare între statele contractante. Acest mecanism se bazează, urmând exemplul a numeroase alte convenții de la Haga, pe crearea în fiecare stat contractant a unei autorități centrale (articolul 28), ale cărei obligații și atribuții sunt stabilite la articolele următoare.

Capitolul VI (articolele 38-52) cuprinde dispozițiile generale menite să faciliteze punerea în aplicare și monitorizarea Convenției, precum și să protejeze confidențialitatea datelor și a informațiilor colectate în temeiul acesteia. De asemenea, acesta precizează perioada de aplicare a Convenției (articolul 50), urmărește să prevină conflictele între convenții (articolele 48 și 49) și introduce reglementări specifice statelor cu sisteme de drept neunitare (așa-numitele clauze federale, articolele 44-47).

Capitolul VII (articolele 53-59) conține clauzele protocolare obișnuite privind semnarea, intrarea în vigoare, aderarea la Convenție și denunțarea acesteia.

Alte informații

În conformitate cu dispozițiile alin. (1) al art. 28 din Convenție, se desemnează Ministerul Justiției ca autoritate centrală pentru aducerea la îndeplinire a obligațiilor stabilite prin aceasta;

În baza alin. (3) al art. 38 din Convenție, autoritatea română competentă să elibereze certificatul prevăzut în alin. (1) și (2) ale aceluiași articol este Tribunalul București. Precizăm că, în Legea nr. 361/2007 pentru ratificarea Convenției privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996 de la Haga din 1996 - o convenție în oglindă cu cea privind adulții vulnerabili, însă cu privire la minori, autoritatea desemnată să elibereze certificatul este Tribunalul București.

În conformitate cu art. 42 din Convenție, cererile formulate potrivit art. 8 se transmit prin intermediul Ministerului Justiției, iar cele formulate potrivit art. 33 se transmit prin intermediul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități. Este de evidențiat că Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități este organul de specialitate al administrației publice centrale din subordinea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale care coordonează la nivel central activitățile de protecție și promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități, elaborează politicile, strategiile și standardele în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități și asigură urmărirea aplicării reglementărilor în acest domeniu. De asemenea, este autoritatea desemnată și cu aplicarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, deschisă spre semnare la 30 martie 2007 și semnată de România la 26 septembrie 2007, ratificată de România prin Legea nr. 221/2010.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

3.1.Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ	-
3.2.Impactul social	-
3.3.Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	-
3.4.Impactul macroeconomic 3.4.1.Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici 3.4.2.Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	-
3.5.Impactul asupra mediului de afaceri	-
3.6.Impactul asupra mediului înconjurător	-
3.7.Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării	-
3.8.Evaluarea costurilor și beneficiile din perspectiva dezvoltării durabile	-
3.9.Alte informații	-

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON)-

Indicatori	Anul	Următorii 4 ani	Media
------------	------	-----------------	-------

1	curent					pe 5 ani
	2	3	4	5	6	7
	2021	2022	2023	2024	2025	
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale: (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora)	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora)	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarația conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu	Proiectul nu se referă la acest subiect					

obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară	
4.8. Alte informații	Nu au fost identificate
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
5.1.Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ	Proiectul nu se referă la acest subiect
5.2.Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice	Proiectul nu se referă la acest subiect
5.3.Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) 5.3.1.Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE 5.3.2.Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE	Proiectul nu se referă la acest subiect
5.4. Hotărârile ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul nu se referă la acest subiect
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	-
6. Alte informații	-
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
6.1.Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative	Proiectul nu se referă la acest subiect
6.2.Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul nu se referă la acest subiect
6.3.Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale	Proiectul nu se referă la acest subiect
6.4.Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative	Proiectul nu se referă la acest subiect
6.5.Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social	Este necesar avizul Consiliului Legislativ

d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	
6.6. Alte informații	Nu au fost identificate
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ	Proiectul a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Justiției și a Ministerului Muncii și Solidarității Sociale în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu completările ulterioare.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul nu se referă la acest subiect
Secțiunea a 8-a Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ	
8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ	Proiectul nu se referă la acest subiect
8.2. Alte informații	<p>Așa cum se regăsește în raportul explicativ al Convenției, „aduții pe care Convenția este menită să îi protejeze sunt cei aflați în incapacitate fizică sau mintală, care suferă de o „insuficiență” a capacităților lor personale, precum și persoanele, de cele mai multe ori în vârstă, care suferă de o depreciere a aceluiași capacități personale”, atribuții specifice potrivit legislației naționale în materia care face obiectul convenției fiind exercitate de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale.</p> <p>De asemenea, situația specială a persoanelor vulnerabile care intră sub incidența legislației privind azilul este reglementată în art. 5¹ din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, atribuții specifice potrivit legislației naționale în materia care face obiectul convenției fiind exercitate de Ministerul Afacerilor Interne.</p>

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aderarea României la Convenția privind protecția internațională a adulților, adoptată la Haga, la 13 ianuarie 2000, pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să-l aprobați.

Ministrul Muncii și Solidarității Sociale

Ministrul Justiției

Marius - Constantin BUDĂI

Cătălin PREDOIU

Avizăm favorabil:

Ministrul Afacerilor Externe

Ministrul Afacerilor Interne

Bogdan Lucian AURESCU

Lucian Nicolae BODE

Ministrul Sănătății

**Ministrul Familiei, Tineretului
și Egalității de Șanse**

Alexandru RAFILA

Gabriela FIREA

Ministrul Finanțelor

Adrian CÂCIU